

Sofia Vikman kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Lukulahja lapselle -ohjelman jatkamiseen neuvoloissa (300 000 euroa)

Eduskunnalle

Suomalaisten lukutaidon heikkenemistä on murehdittu jo vuosien ajan. Lukutaitoa mittaavien tutkimusten mukaan heikkojen lukijoiden määrä on kasvanut Suomessa.

Lukulahja lapselle -ohjelma on Suomen Kulttuurirahaston rahoittama ja Lukukeskuksen koordinoima lukutaito-ohjelma. Hankkeessa kaikille vuosina 2019—2021 syntyville vauvoille jaetaan kirjalahja osana neuvolatoimintaa. Ohjelman tavoitteena on lisätä ääneen lukemista pienten lasten perheissä ja innostaa perheitä säännöllisiin yhteisiin lukuhetkiin vauvaiästä lähtien.

Tutkimusten mukaan varhainen kielellinen vuorovaikutus, pienelle lapselle ääneen lukeminen tukee puheen ja kielen kehitystä. Kielelliset valmiudet puolestaan ovat yhteydessä myöhempään koulumyönteisyyteen ja koulussa menestymiseen. Varhaisilla lukukokemuksilla on tärkeä merkitys myös lapsen tunteiden käsittelyn ja mielikuvituksen kehittymiselle. Pienelle lapselle lukemisen tärkeys on tiedostettu monissa Euroopan maissa. Yli 20 maassa on jo pitkään ollut vauva-perheiden kirjalahjaohjelmia. Neuvolan kirjakassiohjelman Lukulahja lapselle jatko on turvattava. Ohjelman valmisteluun on investoitu Suomen Kulttuurirahaston toimesta 1,2 miljoonaa euroa. Jatkamiseen tarvitaan vain vuosittainen 300 000 euron panostus. Tällä tavoitetaan vuosittain kokonainen ikäluokka, lisätään perheiden hyvinvointia tasavertaisesti ja tasoitetaan oppimiseroja pitkäjänteisesti.

Lukulahja lapselle -kirjakassi on jaettavana kaikissa Suomen kunnissa. Kirjakassin sisältö on laadittu yhteistyössä moniammatillisen asiantuntijaryhmän kanssa, ja kassi on saatavilla yhdeksällä kielellä.

Arviointitulokset osoittavat, että ohjelma on lisännyt lukemista perheissä sekä lisännyt perheiden tietoisuutta lapselle lukemisen tärkeydestä. Lukulahja lapselle -ohjelmaa on tärkeää jatkaa, ja lukulahjasta on tehtävä jatkuva osa suomalaista neuvolatoimintaa.

Hanketta on rahoitettu kolmen vuoden ajan Suomen Kulttuurirahaston tuella, mutta rahoitus päättyy vuoden 2021 lopussa. Tällöin koko lupaavasti alkanut ohjelma uhkaa loppua.

Suomen Kulttuurirahaston investoinnin turvin hankkeeseen on jo tuotettu valmiiksi kirjoja ja materiaalia. Hankkeen jatkaminen samoin sisällöin vaatii huomattavasti vähemmän resursseja kuin ohjelman alkuinvestointi ja käynnistäminen on vaatinut. Suhteessa hankkeen tuottamaan hyö-

Talousarvioaloite TAA 403/2021 vp

tyyn toiminnan jatkamisen kustannus on erittäin pieni. Ohjelman jatkamisen kustannukset koostuisivat lisäpainosten ottamisesta, materiaalien kuljettamisesta ja tiedottamisesta aiheutuvista kuluista sekä hankkeen vastuuhenkilön palkkakustannuksista.

Lukulahja lapselle -ohjelman jatkuminen nykyisen rahoituksen lakatessa vuoden 2021 lopussa on turvattava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 300 000 euroa momentille 29.80.52 ja lisää perusteluihin maininnan, että määrärahaa saa käyttää Lukulahja lapselle -ohjelman jatkamiseen neuvoloissa.

Helsingissä 8.10.2021

Sofia Vikman kok
Jari Kinnunen kok
Paula Risikko kok
Ville Kaunisto kok
Anne-Mari Virolainen kok
Sari Sarkomaa kok
Mia Laiho kok